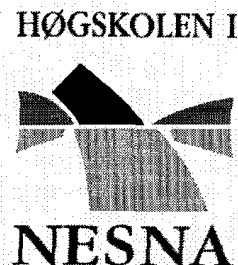

Utdannings – og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

UFD		
15 SEPT. 2004		
Saksnr.	Dokumentnr.	Arkivkode
200402804	50	614

Vår ref.:0400005/008 - SAH

Dato: 13.september 2004

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I FORSKRIFT OM OPPTAKSKRAV TIL GRUNNUTDANNINGER VED UNIVERSITETER OG HØGSKOLER § 8 SPESIELLE OPPTAKSKRAV.

Høgskolen i Nesna har mottatt til høring forslag om endring i forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universiteter og høgskoler § 8 Spesielle opptakskrav. Aktuell i så måte er

- 1) Spesielle opptakskrav til allmennlærerutdanningen
- 2) Forslag til endring i spesielle opptakskrav til arkitekt – og industridesignutdanning ved Arkitekthøgskolen i Oslo
- 3) Forslag om spesielle opptakskrav til bachelorutdanning i kulturprosjektledelse ved Høgskolen i Lillehammer

Fra Høgskolen i Nesnas side vil vi avgrense vår uttalelse til kun å omfatte de foreslåtte skjerpede opptakskravene til allmennlærerutdanningen.

Høgskolen i Nesna ser det som prisverdig at departementet er opptatt av tiltak som kan forbedre kvaliteten i lærerutdanningene, og slutter oss til konstateringen som gjøres om at læreryrket forutsetter kunnskap, motivasjon, arbeidsinnsats og utholdenhet. Vi ser også positivt på målsettingen om å styrke læreryrkets status og prestisje. Dyktige lærere til alle barn og unge i grunnskolen må være målet. Etter vårt skjønn er det imidlertid gode grunner til å stille spørsmål ved hvorvidt innføringen av opptakskrav basert på karakterene 3 eller 4 i norsk og matematikk vil være et egnet virkemiddel for å bringe oss nærmere dette målet. Vårt prinsipale synspunkt er derfor at vi ikke ser det som ønskelig at det innføres karakterbaserte opptakskrav ut over de som allerede finnes i dag.

Å basere opptakskravene på karakterene 3 eller 4 i norsk og matematikk vil neppe alene sikre dyktige lærere i skolen. Fagkunnskaper og kompetanse på andre viktige områder er nødvendig, så som sosial, didaktisk, endrings-, utviklings- og yrkesetisk kompetanse.

Nye rammeplaner i lærerutdanningen ble innført høsten 2003, og implementeringen av kvalitetsreformen skjer samtidig. Kravene i kvalitetsreformen og i de nye rammeplanene burde gjøre utdanningsinstitusjonene i god stand til å sikre at studentene som uteksamineres

som lærere har en god kompetanse i forhold til de krav som stilles til en allmennlærer. Vi ser positivt på de tiltak og de bevilgninger som er kommet fra departementet og som sikter mot å støtte institusjonene i arbeidet med å styrke innhold og kvalitet i lærerutdanningene. Vi er ikke kjent med at det finnes forskningsresultater som klart dokumenterer at det er sterke sammenhenger mellom karakterer fra videregående skole og det å være dyktig i sin utøvelse av læreryrket, og tror dagens ordning danner et tilfredsstillende utgangspunkt. I tillegg har jo institusjonene ordninger som skal sikre at de som under utdanningen eventuelt vurderes som usikket til å være lærer, kan siles ut.

V vil videre peke på at skjerpede opptakskrav til allmennlærerutdanningen kan få store konsekvenser for utdanningen av lærere i distriktene, inklusive vår egen region. Høgskoler av vår type er av avgjørende betydning når det gjelder å sikre at også små samfunn sikres vel kvalifiserte lærere. Generelt er det påvist klare sammenhenger mellom lokalisering av studiested og så vel rekrutteringsmønster som hvor kandidatene tar arbeid etter fullført utdanning. Høgskolen i Nesna ligger i den regionen i landet hvor andelen av befolkningen som har utdanning på universitets- og høyskolenivå er lavest. Regionen ligger godt under gjennomsnittet for landet i så måte. Høgskolen i Nesna har utdannet ca 90 % av de lærerne som er i grunnskolen på Helgeland. Vi vil derfor uttrykke en sterk bekymring over de regionale konsekvensene innføringen av skjerpede opptakskrav vil kunne få.

Høgskolen i Nesna har i de siste årene tatt opp en del studenter med bakgrunn i realkompetanse. Mange av disse har arbeidet som ufaglærte lærere i grunnskolen og så muligheten for å få høyere utdanning gjennom realkompetansereformen. For mange av disse studentene vil det ikke være aktuelt å flytte for å få seg en utdanning. Det at de kan ta høyere utdanning, kombinert med familie og jobb, sikrer at små samfunn beholder ressurspersoner i sitt miljø. Vi anser derfor dette som et klart bidrag til å realisere viktige og overordnede politiske mål knyttet til så vel kompetanseheving (livslang læring, fleksible utdanningsformer) som regional utvikling.

Høgskolen i Nesna vil også sette spørsmålsteget ved at det kun er allmennlærerutdanningen som skal ha opptakskrav. Studenter som ønsker å ta faglærerutdanning eller førskolelærerutdanning vil dermed kunne oppfatte det slik at disse utdanningene er mindre viktige. I perspektivet om livslang læring vil dyktige pedagoger innefor alle områder ha betydning for den opplæring barn og unge skal ha.

Høgskolens økonomi avhenger av studentenes studiepoengproduksjon. Færre studenter gir mindre studiepoengproduksjon, som igjen fører til dårligere økonomi ved utdanningene. Dette vil i sin tur kunne gå ut over kvaliteten på eksisterende studietilbud. Dersom skjerpede opptakskrav innføres, og dette medfører en betydelig reduksjon i antall studenter, vil det etter vårt skjønn være urimelig at institusjonene skal måtte bære alle byrdene ved dette.

På bakgrunn av at Stortinget har gitt sin tilslutning til at det kan innføres skjerpede opptakskrav til allmennlærerutdanningen, og at departementet har bedt om synspunkt i forhold til ulike modeller, vil Høgskolen i Nesna anbefale alternativ 6. Karakterer i norsk og matematikk alene gir ikke et godt nok grunnlag ved opptak, og skolepoeng vil være med på å si noe om breddekunnskapen til en aktuell allmennlærerstudent.

Etter vårt syn hadde det vært ønskelig om departementet hadde tillatt høgskolesektoren å få prøvd ut og gjort flere erfaringer med de nye rammeplanene for lærerutdanningen, og sett disse i forhold til kravene i kvalitetsreformen før en eventuelt innførte endrete opptakskrav.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at tidsrammen for høringsuttalelsen ikke har

tillatt at Høyskolestyret har kunnet drøfte denne saken. Styret vil imidlertid få seg forelagt vår uttalelse på sitt møte den 22. september som referatsak. Skulle det fremkomme vesentlige nye moment, vil disse eventuelt bli ettersendt.

Med vennlig hilsen
For Høgskolen i Nesna

Helge O. Larsen
Rektor